

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Februárius' 23-dikán 1819.

Északi Amerika.

Innét, már Januárius' 9-dikéig útnak indult levelek is érkeztek - meg Londonba, a' mellyek szerént a' Nemzeti Ujságban nagyon summásan már kijöttek azok a' feltételek, mellyek alatt Spanyolország és az Egygyesült Státusok között eddig fennforgott egyenetlenkedések eligazítottak. Ezen feltételek itt következnek: — Az első cikkelyben kinyilatkoztatják az Egygyesült Státusok, hogy nékiek bánkodással esett légyen értékre, hogy az Amérikai seregek Generális Jackson által veséreltetvén Floridába berontottak légyen, és hogy a' berontásra az Amérikai Országlószék ezen seregeket telyességel meg nem hataalmazta. — A' második feltétel az, hogy a' két Floridák az Egygyesült Státusoknak által engedtetnek. — A' harmadik és negyedik cikkelyekben a' két békéllő rész' tartományainak határai adattatnak elő. Úgy játszik, hogy ennekutánna Texas tartományában a' Trinidad vize fogja tenni a' Spanyolok 's az Egyesült Státusok között lévő határt. Az ötödik és hatodik cikkelyek által az alkúvó részek között való hajózási intézetek reguláztatnak, 's mint látszik ismét ez a' hajdani gyökeres feltétel vétetett-fel talpkőnek, hogy: a' zászló fedezi a' terket, az az, hogy akár kinek, akár melly ellenséges nemzetnek portékáját vigye valamely hajó, azt egyik rész se' bánthatja, mihelyest oly nemzetnek zászlója alatt evez, melly a' két hadakozó részek eránt neutralitást

tart. Azonközben ha ezen feltétel az alkúvó részek közzül valamelyiknek nem teltzene, 's ennek Országlószéke azt a' jövendőben eléfordulható hadakozásokra nézve ratifikálni nem akarná: tehát ezen cikkely maradjon - ki a' jelenlévő Kötésből. A' hetedik cikkelyben oly nyilatkoztatás tétetik, hogy a' lordáknak odaengedése által az Egygyesült Státusoknak Spanyolországhoz lehető minden kívánságiért elégtétetett, kivévén azon Amérikai hajókat, mellyeket a' Spanyolok a' magok kikötőhelyeikben Frantzia tiszteknek kívánságára letartóztatnak, 's a' mellyeket az Egygyesült Státusok még visszakivánhatnak. — Már most eszszerént egy részről a' Spanyol Országlószéktől, más részről az Amérikai Congressustól függ, hogy, meg fogják - é ezen Kötést erőssíteni, vagy nem.

Egy még nem egészen megvalóságosult tudósítás szerént az Anglus Országlószék az Egygyesült Státusoknak nyugotra fekvő határaikra nézve megegyezett abba, hogy az, a' Columbia vizének a' Tsendes tengerbe való szakadásáig kiterjedjen; a' melly nagyon fontos dolog, de leginkább tsak a' késő jövendőre nézve.

* * *

Sem a' Rodney, sem a' Graham, sem a' Blam' előadásaikban nem lehet, így szollanak némely Amérikai közönséges levelek, valami oly környülállást észre venni, a' melyre nézve az Északi Amérikai Congressus a' Buenos - Ayresi és Chili Respublikákat haladék nélkül meg

ne esmerje, és hogy az Elölülő ennek jóvallisát, azon beszédjében, mellyel a' Congressus' üléseit kinyitotta, elmellőzte, ezt néki sokak oly rossz neven vették, hogy a' Nemzeti Ujság, mint Officiális levél, jónak találja az Elölülőt ekképpen menteni: — „Európának Fejedelmei, úgymond, neutralitást láttatnak tartani a' Spanyolország 's az ő elpártolt tartományai között folyó hadakozásban: 's ezen példaadást Északi Amerika is követni tartozik még magoknak az említett patrióta tartományoknak javokra nézve is. Mert, ha Északi Amerika tsak azt tselekedné is, hogy azoknak politikai függetlenségét nyilvánvaló módon megismerje, innét a' következhetne, hogy az Európai tengeri Hatalmasságok is kilépnének a' nemrészesülő nézők közzül, a' melly történetnek nagyon káros következései lehetnének ezen ifjú Respublikákra nézve. Egyéberánt mostan is mindenféle segítséget találnak ezek az Északi-Amerikai Egygyesült Státusok' földjén, kivévén azt, hogy munitziót és fegyveres sereget nem kapnak az Országlószék' nyilvánosságos engedelmével; az Északi-Amerikai patrióták' jó kívánása is mind az ő részeken van: hanem az előszámláltaknál tovább menni annyi lenne, mint ezen Respublikáknak is magunknak is ártani.

Blam, egyebek közt buzát is hozott Chiliből, a' melly nagyon szép fehér lisztet ad, és igen eresztős; kiosztották némelley Északi Amerikai mezei gazdáknak, hogy tegyenek próbát véle.

Spanyol Amerika.

A' Ney-Yorki Ujságlevelek beszélnek, hogy egy Montevideói lakos, a' ki Északi Amerikából ment oda lakni, azt a' különös újságot írja, hogy a' Buenos-Ayresi Országlószék Chilivel arra határozta megokat, hogy Európába Követséget küldjenek, hogy az ő keronájokat ajánlja oda valamelly Európai főnek, tsak Spanyolnak ne', és hogy ez az ő Követsé-

gek legelőbb is Frantziaországhoz járul ezen ajánlással. (Ezt a' tudósítást a' Febr. 10-dikén kijött Párisi újságok is mind kihirdették a' Yorki Ujságból). — Az Északi Amerikai levelekben már nem egyszer említettett, hogy *Puyredon*, a' Buenos-Ayresi Fő Igazgató, némelley Buenos-Ayresből éppen ezen Puyredon által számkivettett, 's magoknak menedéket Északi Amerikában keresett Patriótáktól azzal vádoltatik, hogy nem igaz Respublikánus, 's a' Patriótákat, ide hátrább még egy fő alá fogja vezérteni. — A' Chiliben most elhatalmasodott részről különben is tudva van, hogy nem tiszta Respublikai, hanem Aristocraticus gondolkozású. Ilyen Ó-Higgins maga is, a' mostani Direktor, 's véle tart Gen. San Martin is, a' kinek Chili a' maga győzedelmeit köszöni. Ó-Higgins annyit nyilván tudtára adott az oda küldetett Északi Amerikai Biztosnak, Blomnak, hogy ő telyességgel nem találja jónak azt még most, hogy Chiliben Congressus gyűljön össze, mert az éppen oly szerentsétlenné fogja Chilit tenni, mint a' milyen szerentsétlenné a' hasonló Congressusok Mexikót és Venezuelát tettek. Előbb, így beszéllett Ó-Higgins Blomnak, meg kell az Ország' függetlenségének valamelly okos és hatalmas ember által fundáltatni, 's tsak azután gondolkozhatik affelől, hogy Congressust gyűjtsön 's valamelly bizonyos Országlószéket adjon magának. Így tettek az Északi Amerikai Egygyesült Státusok.

Spanyol Ország.

A' Párisi újságlevelekben egy Madridi tudósítás jött ki Januárius' 19-dikéről, a' melly ezeket beszél: —

„E' hónap' (Jan.) 2-dikán estve későn be-megy egy Svadron-Kommandáns Valencia városában az ott lévő Katona-Kormányozóhoz Generális Elióhoz, 's megnevez néki bizonyos jádzó háza-

hogy ott az ő élete ellen özszeesküvést forralnak 's az özszeesküvés' tagjai éppen most özszeegyülekezve vannak. Generális Elio nyoltz katonát vévén magához 's az áruló tisztt által is kísértetvén egyenesen megyen a' jádzó házhoz, 's az özszeesküttek között egy Vidal nevű Oberstert jelen lenni szemlélvén, egyenesen ehez megy, 's parantsolja, hogy a' kardját adja által. Az Oberster, a' helyett hogy engedelmeskedett volna, kardot ránt 's a' Generálishoz vág, de csak a' kezit sebesitheti-meg gyengén, a' ki ekkor maga is kardot rántván, az Oberstert keresztül döfi. Látván ezt a' többek, azonnal minden ajtót ablakot bezártak, 's eleintén védelmezni akarták magokat: de nem soká által látták, hogy a' védelmezés már most semmit se' használna, 's megadván magokat minnyájan fogságra vitették, ki-vévén egy Sola nevű Al-Hadnagyot, a' ki jobbnak találta magát egy pistollyal helyben agyon löni, mint fogságra menni. A' bünösök ellen való vizsgálódás nagy gondal tétetik. Hogy az özszeesküvés' czélzása mi lehetett, ezen tudósításnak útnak indulásakor még nem tudták Madridban. Sokféleképpen beszéltek felölle. De akár mi lehetett is a' czélzások, mit remélhettek néhány olyan békételenkedő emberek, kik között csak két vagy három penziós tisztek voltak a' főbbek, mint az itt következő laistrom mutatja. — Don Joakim Vidal, Oberster; D. Sola, Al-Hadnagy a' Királyné Regementjében; D. Mariano Beltram de Lis, Lieferans; Pedro Cros, ennek Faktorja; D. Juan Coudeja és D. Diego Calatrava, Kalmárok; D. Felix Beltram de Lis, Só-bányász tisztt; Jose Ypa, Csizmadia; Ortiz, Patikárius; Sequerra, Átsmester; Ferriol és Gay, Fűszerszám-árusok; Melchior Rico, Kávés; Marzellan Rangel, Fő-al-tisztt; Seraphin de la Rosa, Al-tisztt; Cle-

mente, Közkatona; Pla, Albaní, Ruiz, Cervara, Berdequem, Parasztok; Ypa, Inas egy árendánsnál. — Ezen laistromot Minister Casa-Yrujo, a' Madridban lévő minden Követekhez megküldötte, azért, mint a' tudósító gondolja, hogy valamiképpen többet ne gondoljanak ezen özszeesküvéstről, mint a' mennyit egy ilyen személyekből álló társaságról feltenni lehet. A' Valenczi-aiak kissebb mozdulást sem nyilatkozta-tott ezen történetnek hallására.

Ha megvalóságosul az itt következő tudósítás, úgy Radiksból nem soká fontos híreket fogunk hallani az Amerika ellen való nagy expeditziónak onnét lett elevezése felől: — „Radiksban és a' szomszéd falukon 20 ezer ember állott készen, hogy hajóra üljön; három Lineahajók és öt fregátok rendeltettek-ki, hogy a' szállítványt elkisérjék 's védelmezzék. — (Igy hirtelenül jó változás fordult volna elő a' Királyi seregekre nézve, mert még csak a' múlt pénteken is azt olvastuk vala ugyan ezen Spanyol dolgokról szolló tudósításokban, hogy az Országlószék csak két Lineahajóknak 's két Fregátoknak felkészittetések eránt tett volna rendelést, hogy 1200 embereket vigyenek Limába: de félni lehetett, hogy néhány hónapok fognak telni benne, míg csak ezek is útnak indittathatnak).

Ugyan ezen tárgyról ilyen tudósítás jött-ki a' Párisi levelekben Madridból Jan. 19-dikéről: — „A' Finantziai Minister oly plánummal jöve-ki végezetre a' közönség' elejébe, hogy a' Radiksi Expeditzióra nézve 15 millió Frankokból álló költsönözés fog kinyittatni, 6 *per Cent* interesse, 's oly feltétel alatt, hogy hatod része ezen adósságnak minden esztendőnként vissza fog fizettetni, és bizonyos fundusok mütattatnak-ki visszafizettetésekre. Azon Junta' tagjainak, melyre ezen foglalatosság bizattott, esmeretés jó erköltsüsége 's a' Ki-

rály' szava hozzáainak - fel a' Dekretom-
ban az azért való kezességül, hogy ezen
15 millió Frankok semmi egyébre nem
fordittatnak, hanem egyenesen tsak a'
Radiksi expeditzióra. Hogy ezen sum-
mára a' Radiksi expeditziónak siettetésé-
re nézve szükség legyen, kétségen kívül
való dolog, minthogy még semmi száll-
ító hajók özszeszerkeztetve nintsen, 's
úgy halljuk, hogy már most meg azon
három hajóhoz se' tarthatunk számot,
mellyeket Bordeaux városából ígér-
tek vala."

Nagy Britannia.

Londoni újságokból vett summá-
zatok: — Egy *Jovett* nevű, Anglus szü-
letésű Tiszteletés, szomorkodva írja
Smyrnából, hogy ott egyszersmind
kilentz Anglus hajós legények, az ő tu-
lajdon szemei előtt követték-el azt a' bot-
ránkoztató tselekedetet, hogy a' Török
vallásra általállottak, és fájdalom! e'
nem az első példa volt, 's nem is az
utolsó fog lenni (*Kurir*) — Hogy Cuma-
nát az insurgensek elfoglalták volna, kö-
zönséges hír volt Szent Tamáson: de
ugyan ezen hírhez azt is hozzá adták né-
melyek, hogy Bolívar a' Gen. Pacz
eszközlésére elfogattatott volna (*Kurir*)
— Generális *Renovales*, ki a' Frantzi-
áknak Spanyolországra lett beütéseik alatt
a' Király' ügyét híven oltalmazta, azután
VII-dik Ferdinandus Királynak kegyel-
méből kiesvén Angliába futott, ott két
esztendeig türt szenvedett, azután az
Amériki több Spanyol insurgensekhez
tsapván magát, azoknak számokra az
Anglus kereskedők' segedelmével hajókat
és fegyvert szerzett, 's számos seregeket
gyűjtött, végre mind ezekkel, 's egy köl-
tsön vett jó summával vitorlát Angliából
a' tengernek eresztvén *Uj-Orleanba* eve-
zett, a' hol egy proklamátziót botsátott
világ' elejébe: kinyilatkoztatta, hogy ő
az independensek' ügyét tsupa képzelő-
désnek lenni esmeri, 's erre nézve az ő

Catholicus Felsége' hűségére vissza áll.
Ezen proklamátzió után pedig, néhány
hozzátartozó tisztekekkel egygyütt, kikkel
előre özszebeszéllett vala, a' hajókat,
fegyvert, és minden munitziót magájévé
tett. Proklamátziójának vége felé azt mond-
ja: hogy ő hiszi, hogy Catholicus Ki-
rály ő Felsége, az ő és társai' tseleke-
detjeknek nemes voltát bizonyosan meg-
fogja esmerni, Spanyolország pedig azt
fogja felöllünk mondani: Hogy mi, ha a'
tett vétkeket (a' hazától való elpártolást,
's az insurgensekhez való általállást) el-
nem követtük volna, azokat soha ily ne-
mes és betsületes módon jóvá nem te-
hettük volna." — Már tsak az a' kérdés
marad tehát fenn, hogy: Hát azokat a'
summákat, mellyek által az Anglus ke-
reskedők ezen Generális Urnak módot
szolgáltattak arra, hogy elkövetett hibá-
jit ily nemes módon jóvá tehesse, ki fog-
ja ezen kereskedőknek vissza fordítani?
(*Morning Post*).

A' Parlamentumban kevés napok alatt
ismét elő fog fordulni a' Catholicusok'
telyes felszabadittatását illető nagy kér-
dés. Mind a' pártfogó mind pedig az
ellenkező rész nagyon készül az a' felett
előfordulandó vetekedésekhez. A' Kurir
azonközben nem biztatja ezen ügynek
pártfogójit, hogy ez úttal is gyözedel-
meskedhessenek. Ez a' Kurir, mind ez
ideig ellenségesen nyilatkoztatta-ki ma-
gát ezen ügyre nézve, azért, hogy ő Mi-
nisteri részen lévő író, a' Ministerium-
ban pedlg eleitől fogva ellenzője volt
ezen ügynek a' nagyobb rész. Rosz elő-
jel, hogy most is tsak az előbbeni han-
gon beszéll ezen újság: — „Ne gondol-
ja, úgy mond, a' közönség, hogy mi
még eddig tsak legkissebbnyire is meg-
változtattuk volna vélekedésünket a'
Catholicusok' ügye eránt. Mi oly módon
fogódzunk a' Constitúzióhoz, mint ab-
ban az Egyház' és a' Státus' jusai kife-
jeztetnek; következésképpen ellenzőji va-

gyunk a' Catholicusok' júsainak; 's mint-hogy úgy halljuk, hogy ezen tárgy minden órán ismét elő fog a' Parlamentumban vétettetni: tehát meghívjuk a' népet, hogy hajlandóságát vagy gondoskodását jóelőre nyilatkoztassa-ki. A' Catholicusok' barátjai beszélnek, hogy a' Parlamentum' tagjai között nékiek most több pártfogójik találtatnak, mint ezelőtt találtattak. Ha így van a' dolog, e' nekünk arra ad indító okot, hogy a' Parlamentum' házain kívül mi is erőssítsük magunkat, tartsunk gyűléseket 's készítsünk ellenző kérelmeket. Mi úgy tudósítottunk, hogy a' Felső házban négy és az Alsóban is négy Ministerek fogják a' Catholicusok' ügyének pártját fogni, úgy mint: abban, Bathurst, Melville, Harrowby, és Mulgrave Lordok, 's ebben, Lord Castlereagh, 's Canning, Pole, és Robinson Urak. De ez hibás tudósíttatás; mert mi Lord Bathurstra nézve egészen ellenkezőről vagyunk meggyőzöttetve. A' mi meggyőződésünk szerint, a' Catholicusok' ügyét tsak hét Ministerek fogják vedelmezni, ellenzeni pedig nyoltzan; a' nyoltzak ezek, Liverpool, Eldon, Sidmouth. Wellington, és Bathurst Lordok, és Vansittart's Bragge-Bathurst Urak. De akár mint pártját fogják is ezen ügynek a' Ministeriumban 's a' Parlamentumban, elég az hozzá, hogy mi meggyőződéssel hiszszük, hogy az Ország közönségesen meg nem változtatta még eddig ezen tárgy eránt való régi gondolkodását, és ezt a' nép nem soká mindenütt ki fogja nyilatkoztatni.

Sok más újságlevelek találtatnak Angliában és Irlandiában, a' kik nem rettegtek a' Catholicusokat ily kedvetlen jövendőmondással, sőt iparkodássoknak szerentsés kimenetelével biztatják őket, 's ezt szívek szerint is ohajtják nékiek.

O l a s z O r s z á g.

Az Oláhországi elszökött Hospodar most minden hozzátartozóival egyetem-

ben *Genevában* tartózkodott, 's a' telet ott fogja eltölteni.

Nápolyban három féle katona oskolát állított-fel a' Király; egygyet, melyben Inzsinör, Agyuzó, és Generál-Stábeli tisztek készítettnek; mást, a' hol Regementekhez való tiszteket nevelnek; harmadikat, melyben altisztek és közkatónák taníttatnak, hogy azután a' második oskolába mehessenek, a' hol tiszteké formáltatnak.

Frantzia Ország.

Ezen Ország siető lépésekkel iparkodik sok elvesztett plántatartományainak az Áfrikai nyugotra fekvő partján való visszatérítésén. Tavaly, Juliusban és Decemberben két expedíziók küldettettek oda, mint a' következés mutatja, nagyon szerentsés foganattal. Minden órán a' barmadik is útnak indíttatik ugyan oda. A' kik tavaly oda mentek, már nagy előmenetellel hozzá fogtak az indigó és pamutt (gyapott) természetéhez, nagy szorgalmatossággal hozzá fogtak a' kávé-fa és cukor-nád ültetéséhez is.

Jaubert nevű Frantzia, ki a' napkeleti tartományokban útozik, 's a' kire a' Frantzia Országlószék azt bizta, hogy Caschemir nevű tartományban oly ketskéket vásároljon össze, melynek gyapjából a' híres Caschemir-matériát készíttik, nagy foganattal telyesítette a' reá biztatott dolgot; már 1500 ily ketskék érkeztek-meg Astrakához, mellyek *Marsiliába* szállíttatnak, 's onnét az Alpesi és Pyreneumi hegyes helyekre osztatnak széllyel tenyésztetés és sokasítás végett.

Néhány esztendőktől fogva mindent elkövettek az Anglus utasok, hogy Áfriká' belső részein Tombuctoo városához eljuthassanak, mellyet tsak nevérről esmerhetni még eddig: de minden iparkodássok nem tsak hogy füstbe ment, hanem többire életjekkel áldoztak; ki meghalt, ki úgy oda lett, hogy többé híreket se' lehetett hallani. Frantzia Gróf

Mollienek egy ifjú unokaötte mostanság szerentsébben tette ezen nagy próbát. A' Gazette-de-France erőssíti, hogy *Tambuctouból* tudósítás érkezett tőlle magától a' familiájához, a' melly levél az Institutumnak már által adatott. *Senegaltól* indult útnak az úgynevezett Karavánok útján. — Más levelek szerént is igaz, hogy levél érkezett ezen ifjú utastól, de nem éppen Tombuctooból, hanem onnét három napi útnyi távolságról.

Rambuilletben a' Királyi májorkodásnál nagyon hasznos próbát tettek a' krumplival a' marhatartásra nézve. Ugy találták a' dolgot, hogy a' lónak nyersen, a' juhok pedig gőzzel főzve, nem csak kedves, hanem jó tápláló, és bő esztendőben nagyon oltsó eleség legyen.

A' Frantzia Törvényhozó kamarák előtt folyó tárgyak között most a' legfontosabb, a' Királytól arra nézve oda küldetett törvényjavallás, hogy a' Ministerek mitsoda magokmentéssel tartozzanak. Most ez a' tárgy biztosság előtt van megvizsgáltság végett. E' felett fontos vetekedések fognak előfordulni a' két kamarákban. Erre vissza térünk.

Mint mondják nem soká számos új Pairek fognak neveztetni, kik között Pasquer és Lainé volt Ministereket említik. Azt is mondják, hogy néhány olyan Generálisok ismét vissza fognak ezen kamará' tagjai közzé tétettetni, kik azért, hogy a' Bonaparte Elbából lett visszamenetele alatt Pairek voltak, a' Királynak másodszori visszamenetele után ezen kamarából kizárattattak vala. Ilyenek: *Lefebvre, Suchet, Mortier, Davoust,* és *Jourdan* Marschallok. Ezeknek a' Pairek kamarájába való visszatétetése azért tartatik szükségesnek, hogy ott az Ultrák része a' Ministeri résznél sokkal számosabb lévén, ezen utolsók' számának neveltetni kell, hogy az egyenlőség' mérő

serpenyőjén az Ultrák' nagy nehézsége miatt igen nagy billegések ne essenek.

B é t s.

Klagenfurtból érkezett tudósítások szerént a' Császár és Császárné ő Felségek Károlina ő Cs. Fő Hertzegasszonyágával egyetemben e' hónap' 12-dikén estvéli 6-todfél óra után oda kívánt jó egészségben megérkezvén, a' Rendek' Burgjába szállottak-be, hol a' Stiria és Karinthiai Kormányozó Gróf Aichbolt ő Exc.ja, az Illyriai Kormányozó Gróf Inzaghy ő Exc.ja, a' Laibachi Fő Tisztelendő Püspök Ur és néhány onnét való Követek, a' Karinthiai Rendek, a' Fő Papság, a' Polgári és Katona Fő Tisztikarok, és számos egyéb Fő Rendek által tiszteltettek.

A' szombatot, Febr. 13-dikát, Klagenfurtban töltötték el ő Cs. Kir. Felségek, a' honnét a' következő vasárnap' reggeli 8 orakor, Szent Mise halgatás után útnak indulván; azt Villachon által Velenze felé tovább folytatták, a' hova megérkezni 18-dikban szándékoztak.

Klagenfurtban való foglalatosságassikat ő Felségeknek, ekképpen adja elő az ott kijövő Ujság: —

„Szombaton délelőtt legelőbb is a' Karinthiai és Stiriai két Kormányozók, az Illyriaival egygyütt, úgy a' Papság, a' Rendek, 's az itt lévő Polgári és Katonai Tisztviselő karok 's egyéb tisztségek, ő Cs. Felségéhez udvarlásra mentek, melly után egész délig mindeneket audientziára méltóztatott bocsátani ő Cs. F. ge: Császárné ő F. ge pedig az alatt az Érzsébet Szerzete betegházát szerentséltette látogatása által, a' holtöbbségekkel még nagyon gyenge betegekkel is, tsudára méltó lebocsátkozással méltóztatott beszélgetni, velle született nyájassággal 's kegyes szívűséggel vigasztalta, türedelemre 's a' reménségben való állhatatosságra intette, 's végezetre Császárnéhoz illő adománnyal is megörvendeztette őket.

(A' többi következik).

GRÓF FESTETICS GYÖRGYHÖZ.

Nagy ember, kit nekünk kedvező Istenek
 Gyámolul 's ragyogó fényül engedtenek;
 Zrínyieknek társa gazdag örökökben,
 De társa még inkább magas erkölcsökben;
 Te, kit a' Jók jónak 's nemesnek ismernek,
 László' atyja, 's ipa egy Hohenzollernek!
 Melly ész, melly józanság vive arra téged,
 Hogy jótételekben leld gyönyörűséged?
 'S midőn pillongásért epedeznek mások,
 Téged nem szédítnek semmi csillámlások.
 Büszke, de nem kevély, a' csörgést megveted,
 'S nyugalmas nagyságban foly-el szép életed.
 Mint sok hős polgára a' régi Rómának,
 Természetnek híve, híve hazájának,
 Honn ülsz, szántasz és vetsz, kazlakat állítasz,
 Ugart törasz, árkot nyitsz, mocsárt 's tót szárítasz,
 Nemesítéd almád 's sajtólod szőlődet,
 Ménes, gulyák, nyájak fedik-el meződet,
 'S azért örülsz a' nagy birtok' nagy hasznának,
 Hogy a' sokból sokat adhass a' hazának.

Földmívét neveltek legelébb gondjaid
 És ifju katonát: most már oltáraid
 Gyujtják tömjéneket a' lant' és az ének'
 'S a' Virág' és a' Kis' nyelve' Istenének.
 Olympiának nyilt-meg; im fut a' délczeg nép,
 'S három pártás Költőnk; 's velek egy ifju Szép,
 Székedhez jutottak, 's elveszik béredet. —
 Tapsol a' sokaság, 's harsogja nevedet.

Javaltatni kedves: de bérre szolgál vágy;
 A' Szabad megteszi a' mit szent tiszte hágy,
 'S bár nincs, 's soha nem lesz tanúja tettének,
 Áldozatokat hoz szeretett ügyének.
 Neked, dicső férjfi, maga a' tett a' bér;
 Érted te, az üres lárma 's a' hír mit ér,
 'S bírván megnyugtató javalltát keblednek,
 Bátor léptekkel lépsz útján érdemednek.
 Tamás, a' Nádasdi háznak fényes ága,
 Védistenink közzé ez érzéssel hága;
 Így Bakacs, így Pázmány, Nagyjai Rómának,
 Így Bethlen, Fej'delme a' rokon hazának;
 Kik dicsőségekből néznek volt honjokra,
 'S áldást eresztenek arra 's új társokra *). —
 Menj, nagy férjfi! 's példád tanítson bennünket,
 Magunknál még inkább szeretni ügyünket.

Széphalom, Január. 5-dikán, 1819.

Kazinczy Ferencz.

*) Mit tevének két Cardinálisaink a' Nemzet' előmeneteléért a' tudományokban, közönségesebben tudat-
 tik mint az, hogy Nádasdi Tamás Palatinus Sárvárt egy akkor nevezetes Iskolát 's typographiát állí-
 tott, és hogy az Enyedi (akkor Fejérvári) Collégium Bethlen Gábornak köszöni lételet.

Magyar Ország.

Fő Tisztelendő Domin József Ur, a' Zágrábi Káptalannak Kanonokja, Philosophiának Doctora, és egykor a' Pesti Universitásnál a' Physicának Tanítója, a' ki mind széles tudománya, mind hivatalbeli szorgalmatossága, úgy nyomtatásban kiadott értekezései által is magát megkülönböztetvén, jutalomul nyertemeg a' Zágrábi Kanonokságot, ugyanott Januárius' 19-dikén érdemekkel teljes életének 66-dik esztendejében hosszúságos betegsége után meghalt. Ő benne halt ki a' Zágrábi Püspökségben az utolsó Ex-Jesuita.

* *

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott a' Nyitrai Fő Oskolában eddig Istentudományt tanító Professor Porubszky György 's az ugyan ott volt Püspöki Titoknok Gregusska István Urakat, ugyan azon Káptalan' Kanonokjaivá, kinevezni.

H i r d e t é s.

A' Magyar Országban fekvő, Fels. adományra rendelt Kamaralis és Fiscalis Jóságok' Leirásaik, Megbetsültetések, 's ezek ugyan a' Fels. Helybenhagyásig újlag elkészültek, nevezetesen:

1) Arad Vármegyében fekvő Bélzerind; Vadász; Somoskeszi; Apáthi; Kákareö; Buttyin; Berza; Kujed; Hódoss; Algyesty, és Vojvogyen; Repszeg; Monyorö; Bogszegh; és Járkosstó; Kontrato, és Vaszoja Jóságokról.

2) Ungh Vármegyében fekvő Antalócz Kelységről, és a' Denglázi részről.

3) Beregh Vármegyében fekvő Dob-

róka; Mististje; Lukova; és Szajkófalva Helységekbeli részokról.

4) A' Bánságban először Krasso Vármegyében fekvő Pojeni, Forazesti, Petrozai és Rumunyesti, másodsor, Temes Vármegyében fekvő Perkossava; German; Schippeth; Birda Jóságokról.

Részeiket, Megbetsültetéseiket, 's megszerzéseknék árát Bétsben a' Nagy Méltóságú Császári Királyi közönséges Udvari Kamaránál; Budán a' Nagy Méltóságú Udvari Magyar Kamaránál, és a' 4) szám alatt megnevezett Bánsági Jóságokét Temesváron a' Királyi Kamarális Administrationál: 's ezen kívül a' Megbetsültetés' Summariumait nevezetesen: az

1) Szám alatt lévő Jóságok eránt Aradon a' Kir. Kamarális Praefectusi Hivatalnál; a'

2) Szám alatt lévő Jóságok eránt Unghváron a' Kir. Kamarális Praefectusi Hivatalnál; a'

3) Szám alatt lévő Jóságok eránt Szigethen a' Mármarosi Királyi Kamarális Administrationál, és a' Huszthi Tisztartóságnál; és a'

4) Szám alatt lévő első rendbeli Jóságok eránt Bultson; a' második rendbeliek eránt pedig Deltán a' Kamarális Tisztartói Hivatalnál előre lehet látni.

Az ezen Jóságokat-keresők, 's azok is, a' kik magokat már eddig jelentették volna, az ő kéreményeiket meghatározott kinyilatkoztatásaikkal a' folyó hónap' 14-dik napjától fogva hat hetek alatt, az az: Mártz. 28-dikáig 1819. Budán a' Nagy Méltóságú Királyi Udvari Magyar Kamarához adják-be; mivel ezen időnek elfolyása után a' Felséges adományra való ajánlások fognak megtétetni. Budán Febr. 10-dikén 1819.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulákon: —
 Febr. 19-dikén 250¹/₂ — 20-dikén 251¹/₂ — 22-dikén 252¹/₂ — forintot.